

جهاد اقتصادی و دکترین عدالت اقتصادی

هر ساله رهبر معظم انقلاب، در ابتدای سال، مهمترین محور راهبردی کشور را با نامگذاری آن سال تعیین می‌کنند. مقام معظم رهبری همزمان با تحویل سال نو، در پیام نوروزی خود، سال 90 را به عنوان سال «جهاد اقتصادی» نامگذاری کرده است.

هر ساله رهبر معظم انقلاب، در ابتدای سال، مهمترین محور راهبردی کشور را با نامگذاری آن سال تعیین می‌کنند. مقام معظم رهبری همزمان با تحویل سال نو، در پیام نوروزی خود، سال 90 را به عنوان سال «جهاد اقتصادی» نامگذاری کرده است. حکمت نامگذاری امسال به عنوان سال جهاد اقتصادی، روشن است و مقام معظم رهبری با در نظر گرفتن موقعیت کنونی اقتصاد کشور با توجه به اجرا شدن قانون هدفمندی یارانه‌ها و نیاز به شکوفایی هرچه بیشتر علمی در سال 90، این تصمیم را اتخاذ نموده‌اند. شایان ذکر است که خودکفایی و استقلال اقتصادی کشور با تدوین یک الگوی صحیح امکان‌پذیر است، آبادانی کنونی کشور، حاصل عبور موفقیت‌آمیز ملت از موانع بسیار زیاد اقتصادی است که به واسطه تحریم‌ها پیش آمده بود و نیاز است که با تداوم روند رو به رشد کنونی، انشاءالله مرزهای سازندگی و توسعه اقتصادی کشور گسترده‌تر شود. نامگذاری سال 90 به نام جهاد اقتصادی، وظیفه‌ای سنگین‌تر را پیش روی دستگاه‌های اجرایی می‌گذارد و مسئولان بدون حضور موثر مردم در این عرصه نمی‌توانند، حرکت کنند. امسال که چهارمین دهه پیشرفت و عدالت است باید در جهت تحقق این مهم با همت بیشتر دولت و حمایت مجلس و کمک مردم فهیم انقلابی بتوان گام‌های بزرگتری را علاوه بر اجرای هرچه بهتر قانون هدفمند کردن یارانه در راستای جهاد اقتصادی برداشت.

تعبیر «جهاد اقتصادی»:

باید دقت کنیم که تعبیر جهاد در فرمایشات رهبری یک بار معنایی عمیقی دارد و با بهره‌گیری از این تعبیر باید مجاهدت کرد و مجاهدگونه در عرصه‌های اقتصادی عمل نمود. با شنیدن تعبیر «جهاد اقتصادی»، فضای هشت سال دفاع مقدس و مجاهدت بسیجیان سلحشور در جبهه‌ها در ذهن زنده شد، این که در آن روزهای سخت، با فرمان امام راحل(ره) همه توانمان برای مقابله با دشمنان اسلام و ایران بسیج می‌شد، اکنون نیز این فرمان صادر شده در سال 1390، برای مردم همان فرمان امام(ره) در زمان جنگ است و باید همه توان و ظرفیت‌ها بسیج شوند تا با موفقیت در عرصه جهاد اقتصادی به مرحله شکوفایی و پیشرفت مدنظر معظم‌له برسیم.

چون وقتی مسیر حرکت و جهت‌گیری را رهبر انقلاب مشخص کردند، باید از همه ظرفیت‌های کشور استفاده شود، تا امسال ان‌شاءالله با مجاهدت واقعی و در سایه جهاد اقتصادی به موفقیت‌های بزرگ دست پیدا کنیم.

مردمی کردن اقتصاد:

مقام معظم رهبری بارها به مردمی کردن اقتصاد تاکید داشتند پس ما باید با برنامه‌ریزی صحیح و دقیق و حمایت از تشکل‌های کارآفرین در مسیر رشد و توسعه اقتصادی گام برداریم. صاحب‌نظران معتقدند اجرای بهینه قانون مشاغل خانگی، باید مدنظر قرار بگیرد و هر خانه باید به یک بنگاه اقتصادی کوچک تبدیل شود، چرا که در کشورهای پیشرفته و قدرت‌های اقتصادی بزرگ جهان امروز مشاغل خانگی را رشد داده‌اند. باید در این سال از تشکل‌های مردمی که در جهت کارآفرینی و اشتغال فعالیت دارند حمایت بیشتری به عمل آورد.

مقدمه جهاد اقتصادی:

مقدمه جهاد اقتصادی وحدت، یکپارچگی، انسجام، برنامه‌ریزی، تلاش و کوشش است و بدون وحدت نمی‌توان کاری کرد. در دهه پیشرفت و عدالت باید اقتصادی پویا، ارزشمند و فراگیری داشت تا پیشرفت و عدالت معنا پیدا کند. از آن جا که رونق اقتصادی جز با حرکت جهشی و میانبر و با هماهنگی مسئولان، وحدت، انسجام و یکپارچگی سران قوای سه‌گانه و همچنین مسئولان اقتصادی کشور، صاحبان اندیشه و فکر در کنار کمک آحاد مردم حاصل نمی‌شود، باید در سال جدید تلاش کرد که برای داشتن اقتصادی پویا قانون هدفمند کردن یارانه‌ها با حرکت جهادی و سعی و کوشش همه‌جانبه اجرایی شود.

از سویی با آغاز هفته جدید و فعال شدن دستگاه‌های اجرایی، انتظار می‌رود که شاهد برنامه‌ریزی مسئولان باشیم. برنامه‌ریزی‌هایی که بنابه خواسته رهبری باید فراتر از شعار و طراحی پوستر بوده و تا پایان سال به ثمر بنشیند.

دکترین عدالت اقتصادی:

عدالت هدف نهایی نظام اجتماعی فرهنگی اسلام تعیین شده است. عدالت از فضایی است که به وسیله اسلام حیات و زندگی را از سرگرفت و ارزش فوق‌العاده یافت. اسلام به عدالت، تنها توصیه نکرد و یا تنها به اجرای آن قناعت نکرد بلکه ارزش آن را بالا برد و آن را هدف نهایی نظام اجتماعی فرهنگی خود در سطح محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی اعلام کرد. البته تحقق عدالت در سطوح جهانی،

به وجود آمدگی جهانی و رهبر جهانی مشروط خواهد بود. از مصادیق بارز آمدگی جهانی، یأس و نومیدی از پارادایم غالب سرمایه‌سالارانه جهانی است؛ همان طوری که یأس از نظام کمونیستی، به فروپاشی ابرقدرت شرق انجامید، با وجود این، رهبری جهانی باید عظمتی داشته باشد که فقط در امام زمان(عج) متحقق است.

اما آمدگی جهانی در صورتی امکان می‌پذیرد که مردم دنیا با آموزه‌های عادلانه آن امام همام آشنا شوند. در مبحث اقتصاد، مهم‌ترین آموزه که رفاه اقتصادی را به ارمغان می‌آورد. بحث رشد متوازن است چرا که اگر رشد اقتصادی تحقق یابد، نابرابری به طور مداوم کاهش یابد، فقر ریشه‌کن شود، و البته، مصرف متعادل و بهینه گردد عدالت اقتصادی تام و تمام در جوامع حاکم می‌شود؛ این همان آرمان اسلام و اولیای الهی در طول تاریخ در قلمرو اقتصاد است. این آرمان امروزه در کشور ما - با توجه به پیام نوروزی امسال مقام معظم رهبری - امکان تحقق نسبی را دارد، و می‌توان آن را اجرایی کرد. و از این طریق، باید آن را به عنوان دکنترین مهدویت در قلمرو اقتصاد به جهانیان عرضه کرد.

دکنترین عدالت اقتصادی مهدوی:

دکنترین عدالت اقتصادی مهدوی با چهار شاخص رشد اقتصادی پایدار، کاهش مداوم نابرابری، حذف فقر، و مصرف حدکفاف، شناسایی شده است. (1)

رشد اقتصادی پایدار افزایش بلندمدت ظرفیت تولید به منظور افزایش عرضه کل است تا بتوان نیازهای جمعیت را تامین کرد. صفت پایداری بر رشدی تاکید دارد که در آن نیازها و رضایت‌مندی افراد همراه با افزایش کیفیت زندگی انسان، تامین مستمر می‌شود. در حکومت امام زمان(عج) این ویژگی به نهایت حد خود می‌رسد. ابوسعید خدری از پیامبر اکرم(ص) نقل می‌کند که فرمود: امت من در زمان مهدی(عج) به گونه‌ای از نعمت برخوردار می‌شوند که هرگز پیش از آن مشابه آن بهره‌مند نبوده‌اند. آسمان پی‌درپی بر آنان می‌بارد و زمین از رویدنی‌هایش هیچ فروگذار نمی‌کند. (2)

کاهش مداوم نابرابری به معنای کاهش انواع نابرابری‌های اقتصادی در سطح ملی، نژادی و قومی، خانوادگی و منطقه‌ای و بین‌المللی است. مضمون برخی از روایات نشان دهنده این نکته است که انواع تبعیض‌ها و تجاوزها در جامعه مهدوی مرتفع می‌شود و عدل در هر جامعه انسانی وجود داشته باشد، گسترش می‌یابد.

در حدیثی از امام صادق(ع) نیز می‌خوانیم: هنگامی که قائم ما قیام کند... زمین (با تدبیر امام و تلاش صادقانه مردم) گنج‌ها و ذخایر گرانبهای خود را آشکار می‌سازد. آن‌چنان که مردم آن را با چشم خود می‌بینند (آن‌چنان غنای ظاهری و معنوی مردم را فرا می‌گیرد) که نمی‌توانید کسی را پیدا کنید که هدیه شما را بپذیرد، و یا زکات مال را قبول کند. همه مردم به آن چه خدا از فضلش به آنها روزی داده مستغنی و بی‌نیاز می‌شوند. (3)

در جامعه مهدوی، حکمت و عقل عملی بشر بر اثر تقوا به تکامل می‌رسد و مردم به آن روشن‌بینی خاص قرآنی می‌رسند. امام باقر(ع) در روایت ابوخلد کابلی می‌فرماید: هنگامی که امام قائم(عج) ظهور کند، شعاع نورانیت و هدایتش همه بندگان خدا را فرا می‌گیرد. و عقول مردم متمرکز و اخلاقشان به واسطه آن امام بزرگوار کامل می‌شود. (4)

رفتار امام(عج) بمثابه انسانی کامل به همراه یاران خالص و کامل خود در عرصه فردی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، و اقتصادی به تدریج نهادهای قدیمی ضعیف یا شیطانی را اصلاح یا تغییر داده و نهادهای جدیدی ابداع کرده و ساختارهای جدیدی را به وجود می‌آورد و آن ساختارها به تدریج تعداد انسان‌های کامل و نخبه و نوآور را تکثیر می‌کند. و این فرایند تاثیر متقابل نوآوران را در نهادهای قدیم و نهادهای جدید را در افراد جامعه جهانی اهداف جهانی‌سازی مهدوی، در زمینه تشخیص نیازهای واقعی از نیازهای کاذب و قوام بودن مال و مصرف حد کفایت برای همگان محقق خواهد ساخت.

در خاتمه این قلم امیدوار است، سال 90 حرکت فزاینده و سریعتری نسبت به سال‌های گذشته در جهت رشد و شکوفایی اقتصادی باشد و معضل بیکاری حل و از کارآفرینی و اشتغال حمایت بیشتری به عمل آید.

منابع:

- 1- ناصر جهانیان، جهانی‌سازی، عدالت اقتصادی، و مهدویت، مجله انتظار، ش 14.
- 2- بحارالانوار، ج 51، ص 83، ح 37.
- 3- بحارالانوار، ج 52، ص 337.
- 4- اذا قام قائمنا وضع یده علی رؤس العباد، فجمع به عقولهم واکمل به اخلاقهم (بحارالانوار، ج 52، ص 336. حدیث 71).

نویسنده: اسدالله افشار

منبع: / روزنامه / اطلاعات 15/1/1390